OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Gäller för: Barn- och ungdomssjukvård, Barn- och ungdomsmottagning NÄL
Innehållsansvar: Ann Olsson, (annol7), Överläkare
Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef
Giltig från: 2026-10-15
Giltig till: 2028-10-15

Specifik immunterapi

Indikationer

Svår allergi mot ett eller två allergen (framför allt björk- eller gräspollen, se nedan) där inte behandling med peroralt antihistamin, nässpray och ögondroppar givit tillfredsställande symtomkontroll. Specifik immunterapi kan också vara motiverad vid svår bi- och/eller getingallergi, dvs enbart om sticket givit upphov till allmänreaktion med blodtrycksfall och/eller bronchobstruktion (se BLF allergisektionen för specifik immunterapi)

Behandlingsrekommendationer

Behandlingen är effektiv vid rhinoconjunctivit och har visats kunna förebygga astmautveckling. Vid astma har specifik immunterapieffekt mot allergenutlösta besvär. Behandlingen påverkar däremot sällan astmasvårighetsgraden generellt, dvs behandlingen brukar inte ha effekt på symptom som inte orsakas av allergenexponering. Effekt finns visad vid pollen-, katt- och kvalsterallergi.

Behandlingen kan komma i fråga för barn i skolåldern i sådana fall där den specifika allergin är av stor betydelse för barnets besvär. För att behandlingen skall kunna genomföras måste patienter med astma ha symptomfria perioder och nödvändig farmakoterapi. Välmotiverad patient och familj med förvärvad god följsamhet är också ett krav.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Pollenallergi

Vid pollenallergi ges behandlingen om patienten under säsongen inte når full symtomkontroll med farmaka, om astmasymtom börjat uppträda och/eller om trötthet är ett dominerande symptom trots farmaka. Ofta är det motiverat att behandla med både lövträds- och gräspollenextrakt, även om symptomen under den ena pollenperioden är lindriga.

Kattallergi

Vid kattallergi är effekten god på kattallergin specifikt men ger ingen säker effekt på astmans svårighetsgrad allmänt. Behandlingen erbjuds enbart till de patienter som har symptom av indirekt kattexponering, dvs. av allergenexponering i djurfria miljöer såsom i skola eller på dagis eller där perioder med exponering inte går att undvika.

Hundallergi

Det hundextrakt som finns idag ger liten effekt och behandling är därför sällan motiverad.

Kvalsterallergi

Vid kvalsterallergi är behandlingen effektivast till patienter som har isolerad kvalsterallergi.

Multipel perenn allergi

Behandling med multipla, perenna allergen har visat sig ge liten eller ingen tilläggseffekt till god farmakologisk behandling.

Genomförande

Sc immunterapi (finns för alla ovan angivna allergen)

Varje allergen ges i separat injektion. Behandlingen begränsas därför till två, eventuellt tre olika extrakt.

Behandlingen kan startas enligt två olika metoder:

- varje allergenextrakt kan uppdoseras var för sig eller
- två extrakt uppdoseras parallellt enligt ett 16-veckorsschema
- snabb uppdoserings-schema finns, använd i utvalda fall.

När underhållsdosen har nåtts ges injektionerna var 6:e-8:e vecka. Vid genomförande av behandlingen skall en behandlingstid på minst 3 år eftersträvas. Hos >80 % av patienterna ses behandlingseffekt inom 2 år.

Effekten kvarstår under längre tid efter avslutad behandling om den totala behandlingstiden är minst 3 år.

Sublingual immunterapi:

Följande preparat finns att tillgå på svenska marknaden f.n.

Grazax: Gräspollen, godkänd fr 5 års ålder.

Acarisax: Kvalster, godkänd fr 12 års ålder

Itulasax: Björk, godkänd fr 18 års ålder, men kan i undantagsfall användas fr 12 års ålder.

En tablett med allergen läggs under tungan och får smälta. Tabletten tas varje dag i tre år.

Sublingual terapi är att föredra när så är möjligt. Stora fördelar när spruträdsla föreligger och/eller familjen har lång resväg.

Säkerhetsaspekter

Säkerheten måste vara rigorös vid subcutan immunterapi. Specifik immunterapi skall endast skötas av specialutbildad personal. Tillgång måste finnas till akutbehandling av en eventuell hastigt uppträdande allergisk reaktion.

Doseringsanvisningar måste följas. Detta är viktigt inte minst vid långt uppehåll mellan injektionstillfällena. Dosjusteringar måste göras vid stora lokalreaktioner eller vid allmänreaktioner. En observationstid på 30 minuter efter injektion är viktig. Under denna tid skall patienten vara under uppsikt. PEF-registrering skall göras före injektion och efter observationstiden.

Både sc och sublingual immunoterapi är dyrbara behandlingar och bör bara genomföras då antihistamin, nässpray och ögondroppar ej ger tillfredsställande symptomkontroll. Innan behandling mot kvalster startar bör också miljöåtgärder som ex kvalsterskydd ha prövats.

Beslut om subcutan och sublingual immunterapi får endast fattas efter samråd med allergolog.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Barn- och ungdomssjukvård, Barn- och ungdomsmottagning NÄL

Innehållsansvar: Ann Olsson, (annol7), Överläkare

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10035-986315719-239

Version: 7.0

Giltig från: 2026-10-15

Giltig till: 2028-10-15